

στον καπετάνιο στη Μασσαλία τα απαιτούμενα χρήματα για να κάνει μισθό στους ναύτες. Έ εκείνη την ημέρα όμως που έφτασαν τα χρήματα, την ίδια νύχτα σήκωσαν άγκυρα για να φύγουν από τη Μασσαλία για το Γιβραλτάρ. Ο καπετάνιος είπε στους ναύτες πως μισθό θα τους κάνει την άλλη μέρα. Την ίδια όμως αυτή νύχτα τορπιλλίστηκαν!

Ο παρασημοφορημένος έθνικός σύρραγέτης έφορπιστής ένοιωσε πως μια φορά που είχε στείλει τα λεφτά, είχε κάνει το καθήκον του. Μόλις λοιπόν βρεθώθηκα για δ' αυτά, πήγα και τον ξαναβρήκα. Τι μου άπάντησε;

— Έγώ μια φορά τ' έστειλα και δεν έχω καιμιά άλλη υποχρέωση! Πολύ καλός στάθηκε και τούξ έδωσα και ένα μισθό καπετάνιος!

Δέν ήπηρε βέβαια τρόπος ν' αναγκάσω τον έφορπιστή να δώσει στις φτωχές γυναίκες τo δικη τους. Το ζήτημα ήταν δικαστικής φύσεως. Και πως να πάνε όλες αυτές η δυστυχημένες γυναίκες δικαστικώς; Αυτές ήσαν σάν τὰ χαμένα πουλιά! Άπεράσισα λοιπόν, όχι και σὰ λιμεναρχής, μα σάν άνθρωπος που έβλαπτε τo άδικο, να έμμεταλλευθώ μερικες αδυναμίες του φιλοδόξου έφορπιστού, που πετούσε τη σκούφια του, για να γραφή η έφημερίδα του τόπου γι' αυτόν μερικά έπανηνετικά λόγια. Τόν φροέρισα πως θα βγω σέ μια έφημερίδα της Χίου να πω την άποψή μου άπάνω στο ζήτημα αυτό και να τονίσω τo άδικο που γίνεται σέ μερικες δυστυχημένες και άπροστάτετες γυναίκες. Ο έφορπιστής έκεινη τη στιγμή είχε τὰ νεύρα του και μου έπε πως μισθό να κάνω δ,τι θέλω, γιατί αυτός τίποτα δεν φοβάται. Τo βροδόν βρήκα και τo δικηγόρο του στη Λέσχη και τού είπα τὰ ίδια. Ήταν ένας πολύ λογικός και καλός άνθρωπος και μου ύποσχέθηκε πως θα τόν συμβουλέψει κατά πως πρέπει, γι' αυτό με παρακάλεσε να μην κάνω καιμιά ένέργεια ως την άλλη μέρα. Και πραγματικώς, την άλλη μέρα μου παράγγειλε πως κατάφερε και πήρε από τόν έφορπιστή τὰ χρήματα, γι' αυτό να στείλω τις γυναίκες στο γραφείο του να πληρωθούν.

\*\*\*

Το παραπάνω έπεισόδιο είναι η τραγική μεριά τών τορπιλλισμών. Μα οι τορπιλλισμοί είχαν και την κομική τους όψη! Δηλαδή, να συνεννοούμεθα, ένας τορπιλλισμός, δεν μπορεί ποτέ να είναι κομικός, μα έδω μιλάω για τις ανακρίσεις που έκανα άμα παρουσιαζότανε κάποιος καπετάνιος καιμιού μπροστά μου, δη-θεν ναναγός, μωξόν με άλλους δυο-τρεις ναύτες.

— Καλώς τους! Τι θέ-λετε;

— Μας τορπιλλισαν οι Γερμανοί.

— Πού;

— Νά, έδω κοντά, σχεδόν έξω από τo λιμάνι, χθές τη νύχτα. Μας βάλανε μέσα στη βαρκί-τσα μας και φτάσαμε σήμερα τo πρωί με τὰ κουτιά!

Κατά πάσαν πιθανότητα, είχαν άνοιξει μια τρύπα στο σαποκαίο τους, που είχαν ήπην φρωτάσει βαρέλια κρασί για να τo πάνε στη Θεσσαλονίκη στους Σιμαζόνους, ένδo πραγματικώς τὰ βαρέλια δεν είχαν παρά νεράκι καθαρό! Έννοείται πως και τo ήπην κρασί και τo σαποκαίο ήσαν άσφαλισμένα για κολοσιασίον ανάλογως ποσόν έ-ναντιον τού τορπιλλισμού.

— Όστε λοιπόν τορπιλλιστήκατε;

— Έίδαμε τo Χάρο με τὰ μάτια μας!

— Όρκάζεστε; Βάζετε τo χέρι σας στο Έυαγγέλιο;

— Μιράβο!

Η άνακρίσεις βέβαια γινόντουσαν. Μα τί μπορούσε κανείς να βγά-λη; Ο καπετάνιος και οι ναύτες, συνεννοημένοι, δεν έπεφταν σέ αντί-φάσεις. Τo έλεγαν τo μάθημά τους νεράκι. Ίσως έπεφταν σέ αντί-φάσεις εκείνοι που είχαν τορπιλλιστεί στ' άλληθια, γιατί μέσα στην ταραχή του, o καθέννας από εκείνους που ήσαν μέσα στο πλοίο, θα έβλεπε και άλλωτικα τo γεγονός.

Η άσφαλίσεις ήξεραν βέβαια όλες αυτές τις καταγεραγίες. Μα πλη-ρωναν μέχρι λεπτού. Έπαυσαν τόσο μεγάλα άσφάλιστρα, ώστε και με δ,τα αυτά, πάλι κερδιζόμενες ήσαν.

ΣΤO ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Τo ΚΑ' μέρος.

**ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ**

Νά σ'άς είπω, θλιμμένες μου, ένα καλό χαμπέρι, τo Χάρο τόν έπιάσανε και π'άν' να τόν κρεμάσουν. Τ' άκούσαν νεϊοί και χαίρονταν και νεϊές κι' άρδνια- (ζόνταν, γυαλιζαν τὰ παπούτσια τους, κουρδίζαν τὰ ρολόγια.



**Η ΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ**

**ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ**

- Της γυναίκας τη δουλειά την έφαε παντικώς και δεν έχορτασε.
- Του άναμέλη τη γυναίκα o γρηγόρης τήνε παίρνει.
- Προσημομένη μου Ζαφείρα, που σε βρήκα και σε πήρα;
- Όμορφέ μου, δός να φάω, άσχημή μου, που να τάρω;
- Χήρας παιδιά, γαιδούρας πουλάρια.
- Φάνου μια φορά χωιμή, νάσαι πάντα ροδινή.
- Η γυναίκες τών ναυτών, τo μαγιάτολο χορεύουν.
- Τόσα και γυναίκα μην τὰ βλέπεις τη νύχτα.
- Τ'όν Τούζο φίλεσε και τη γυναίκα σου φύλαγε.
- Στράβωσε τόν άντρα σου και μάγια μην τού κάνης.
- Τόν άντρα μου θροούνε κι' έμένανε τιμούνε.
- Η άδερφή τόν άδερφό χωιό σπανό τόν έχει.
- Η άκαμάρης κι' η τρελλές έχουν τις τύχες τις καλές.
- Η γκαστρομένη χόρευε κι' η γρηά έσφιγγονταν.
- Η γρηά δεν είχε διάβολο κι' άγόρασε γουροδι.
- Η γρηά σφεντόνα έφτανε, όταν τὰ σ'κα τελειωναν.
- Η γυναίκα με τo κλάμα και o κλέφτης με τούς δροζους.
- Η καλή νοικοκυριά κάνει καλή γαιτόνισσα.
- Νάνα η κόρη χτενισμένη κι' η αυλή καθαρισμένη.
- Η κυρά μας η καλή άπ' τόν ύπνο στο φαί.
- Η μαμούρα νίβεται κι' η ποδιά της χαίρεται.

— Η μια νύφη ένας δαι-μονας κι' η δυο νύφες δέκα.

— Όταν η νύφη δεν μι-λά, πάντεγε πως θα πεινά.

— Η νύφη στὰ πεθερι-κι χωρίς γαιτόρι τί θέλει;

— Η νύφη μας την ύ-μορφα στην κεφαλή την έχει.

— Η πολλές μαιμές πνί-γουν τo παιδί.

— Η σέ πήρα η με πη-ρες, έπαρθήκαμε, Φροσόνη.

— Χήρα γυναίκα κι' ά-δειο βαγένι μια τιμή έχουν.

— Θεέ, μη δωσης τού παιδιού τι βάζει o νους της μάνας.

— Λούζεις με, χτενίζεις με, ξερω ποίος με γέν-νησε.

— Με τη μά μου θυγα-τέρα δεκοχτό γαιτόρους θα κλάω.

— Νά χορέψη θέλ' η κόρη και παπούτσια δεν έ-φόρει.

— Νύφη μου καματερή, κάθε Σάββατο βραδύ.

— Όπόχει γυναίκα όμορφη κι' άμπελι στη δημοσιά, δεν βρίζει η σηνζία.

— Ο έρωτας είναι τυφλός και παίει άνοιχτομάτες.

— Όποιος θέλει ν' άγαθήση πρέπει να χασημορήσει.

— Όπου κρινά παντρεύεται, φανερά πομπεύεται.

— Ό,τι δεν μπορεί να κάνει o Διάβολος, τo κάνει η γυναίκα.

— Ούτε τo σπίτι χωρίς άντρα, ούτε o άντρας μες στο σπίτι.

— Παντρεύτε με στὰ μακρινά, να ξερω να παινούμαι.

— Κάλλιο χήρα κωροδιμένη, παρά κωροπαντρεμισμένη.

— Κόρη πολυγυρεμένη, κωιά—φινχρά παντρεύεται.

— Μάγονιο παρακαλέτο, φίλημα ξινό.

— Ποτo Σάββατο χωρίς ήλιο, ποιά γυναίκα χωρίς φίλο;

— Έμμορφη χωρίς φίλι, πρόβατο χωρίς μαλλι.

— Σε πήρα για βασιλικό και βγήρες τοπισμαίδα.

— Σκάλα με θωρείς και παρθενιά γυρεύεις;

— Φάσκελά της π' άγατά, παντρεμισένον η πατά.

— Στου καλόημορου την πόρτα, θηνικό γεννιεται πρώτα.

— Όσα σέρνει τρέχα γυμνακός, δεν τὰ σέρνει ούτ' άμάξι.

— Τὰ πολλά τιμούν τόν άντρα, και τὰ λίγα τη γυναίκα.

— Τo πείσμα της κωκής γυναίκας κωάζει την όργη τού σκόλου.

— Τo κρασί και η γυναίκες ξελογιάζουν τούς φρονίμους.

— Όμορφη γυναίκα, διάβολος τού χωρού.

— Ός και τ' άρδόνι που λαλει, να παντρευτή γυρεύει.

— Όποιος δέρνει τη γυναίκα του, δέρνει τo κε-φαλί του.

— Νύφη, όχι ύπος ήξερες, αλλά όπως εβρηκες.

— Αν μιλωύσεις με βρωμούσα, θα σου πη τις βρω-μοιές της.